

Aansluiting bij het Instituut Sportrechtspraak

Inleiding

Wanneer leden van een (sport)organisatie zich moeten onderwerpen aan reglementen, zoals het reglement seksuele intimidatie, doping, matchfixing en/of algemeen tuchtrecht is sprake van een verplichting in de betekenis van het verenigingsrecht. Daarnaast is het vanzelfsprekend mogelijk om verplichtingen contractueel overeen te komen. Hierop is het overeenkomstenrecht van toepassing. De wet beschrijft een aantal mogelijkheden om leden verplichtingen op te leggen, bijvoorbeeld via:

- a) gewone verplichtingen (art. 2:27 lid 4 BW),
- b) verbintenissen (art. 2:34a BW) en/of
- c) een leden-contract (art. 2:46 BW).

Verenigingen met direct lidmaatschap

Op dit moment zijn er meer dan 80 sportorganisaties bij het ISR aangesloten via verenigingsrecht. Al deze sportbonden en -organisaties (hierna vallend onder het begrip: organisaties) kennen zogenaamd direct lidmaatschap. Dit betekent dat individuele leden direct aan de vereniging gebonden zijn. Het ISR sluit daarnaast een overeenkomst met de sportorganisatie. De organisatie neemt de verplichting voorgeschreven statutaire bepalingen over van het ISR.

Hoe werkt dit in de praktijk?

Bij het ISR kennen de aangesloten organisaties (dus niet de onderliggende verenigingen) op dit moment vrijwel allemaal een direct lidmaatschap tussen de individuele leden/personen en de organisaties. De organisatie sluit daarnaast met het ISR een 'ledencontract'. Een ledencontract is een overeenkomst die de vereniging met een derde, dus in dit geval het ISR, sluit waarbij de organisatie niet voor de organisatie zelf rechten en verplichtingen aangaat maar ten behoeve van de leden (we noemen dit een zgn. derdenbeding). Door de overeenkomst die de vereniging ten behoeve van zijn leden sluit worden alle leden aan die overeenkomst gebonden. Daarnaast voorziet de constructie die het ISR voorschrijft, ook in een verbintenis (art. 2:34a BW) waarin de reglementen en de tuchtrechtspraak van het ISR op de leden van de van toepassing is verklaard. Verder zijn de verplichtingen ook statutair geborgd, door expliciet de verplichtingen te vermelden in de statuten (art. 2:27 lid 4 BW).

Daarnaast sluit de organisatie ook een overeenkomst met het ISR, zodat een binding tussen de organisatie en het ISR ontstaat.

Voor de statuten van de (sport)organisatie betekent dit (onder meer) concreet dat;

- de tuchtcommissie(s) en de aanklager van het ISR zijn aangeduid als orgaan van de sportorganisatie.
- iedere aangesloten organisatie in de statuten heeft staan onder het kopje leden, dat de

vereniging individuele leden/natuurlijke personen kent.

- aan de leden, dus de sporters, coaches, bestuursleden, andere functionarissen enzovoorts, zijn via het lidmaatschap verplichtingen opgelegd, waaronder de onderwerping aan een of meer tuchtreglementen van het ISR en de onderwerping aan de tuchtrechtspraak van het ISR.
- verder is geregeld in de statuten dat reglementen formeel worden vastgesteld door het bestuur van het ISR. De ledenvergadering van de betreffende organisatie kan dus niet de reglementen vaststellen of wijzigen.
- aansprakelijkheid van o.a. tuchtrechters e.a. is uitgesloten.

Verenigingen met indirect lidmaatschap

Er zijn verenigingen, die alleen rechtspersonen (meestal verenigingen) als lid kennen. Het is dan belangrijk dat deze rechtspersonen statutair borgen dat de individuele leden van de zgn. onderverenigingen gebonden zijn aan de betreffende reglementen en tuchtrechtspraak van het ISR. Het ISR sluit een overeenkomst met de sportorganisatie en de sportorganisatie zorgt via de statuten ervoor dat de leden bepaalde voorgeschreven statutaire bepalingen overnemen en checkt of deze bepalingen ook daadwerkelijk zijn opgenomen.

Hoe werkt dit in de praktijk?

In de statuten van de sportorganisatie staat onder de verplichtingen van de leden, dat de leden (rechtspersonen) in hun statuten een bepaling op dienen te nemen, krachtens welke personen die als lid toetreden of zijn toegetreden tot het desbetreffende lid- rechtspersoon daardoor lid worden van de vereniging en als zodanig (mede-) onderworpen zijn aan de ISR- reglementen en ISR-besluiten van de vereniging en zijn organen, waaronder de tuchtcommissie en de commissie van beroep van het ISR en ook zijn onderworpen aan de tuchtrechtspraak van het Instituut Sportrechtspraak;

Daarnaast sluit de organisatie ook een overeenkomst met het ISR, zodat een binding tussen de organisatie en het ISR ontstaat.

Andere mogelijkheid - ook voor andere rechtspersonen (stichtingen)

Een constructie die berust op een gewone rechtstreekse individuele overeenkomst tussen een vrijwilliger en een functionaris met het ISR. In die overeenkomst aanvaardt de contractant dat de reglementen en de tuchtrechtspraak van het ISR op hem/haar van toepassing zijn. Er komt in dit geval dus geen verenigingsrechtelijke relatie tot stand maar een contractuele relatie. Op deze constructie is het contractenrecht van toepassing. Met ieder individu moet dus een overeenkomst worden gesloten. In de overeenkomst dient een bepaling te worden opgenomen dat de contractant ook aan toekomstige wijzigingen die het ISR eenzijdig in zijn reglementen aanbrengt is gebonden.

Voordelen:

- Er komt een “harde” binding tot stand;
- Deze constructie is aan te bevelen voor niet-leden, bijvoorbeeld (bepaalde begeleiders) waarvan de organisatie vindt dat zij onder de regels moeten vallen;
- Indien de organisatie al bijvoorbeeld zgn. licenties kent of bijvoorbeeld deelnemingsovereenkomsten, is het relatief eenvoudig via deze overeenkomst ook de onderwerping aan de tuchtreglementen en tuchtrechtspraak te regelen.

Nadelen:

- Bij veel individuen, een veelheid aan contracten, dus veel administratief gedoe;
- Is de overeenkomst niet tot stand gekomen dan is ook geen sprake van onderwerping tuchtrecht;
- Het mechanisme van het verenigingsrecht (meerderheid bindt minderheid, in verband met democratisch fundament) gaat niet op;
- Toekomstige en ingrijpende wijzigingen (in reglementen) zullen vooraf moeten worden voorgelegd, (opnieuw toestemming/binding).

Het is bijvoorbeeld de vraag in welke mate ingrijpende wijzigingen het ISR onder de oorspronkelijke overeenkomst kan aanbrengen, zonder in strijd te handelen met de redelijkheid en billijkheid. Het is daarom raadzaam de overeenkomst regelmatig te vernieuwen. Zolang de betrokkene de overeenkomst niet heeft getekend valt de betrokkene niet onder de reglementen en tuchtrechtspraak van het ISR. Wordt een zaak aanhangig gemaakt en kan geen geldige overeenkomst worden overlegd dan zal de tuchtcommissie zich onbevoegd moeten verklaren.

Voor het contract betekent dit (onder meer) concreet dat;

- Onderwerping aan bewuste reglement(en) en tuchtrechtspraak expliciet moet zijn overeengekomen;
- Onderwerping ook toekomstige wijzigingen betreft die het bestuur van het ISR eenzijdig verwerkt;
- Uitsluiting aansprakelijkheid tuchtrechters e.a. contractueel moet worden overeengekomen;
- Indien een beslissing van de aanklager, of een beslissing van de tuchtcommissie of de commissie van beroep, tot gevolg heeft dat een besluit nietig is of wordt vernietigd, hieraan door de contractant geen recht op schadeloosstelling kan worden ontleend. Evenmin kan aanspraak worden gemaakt op een gewijzigde uitslag of op het opnieuw houden van een wedstrijd en/of evenement.
- De reglementen gezien zullen worden als “algemene voorwaarden” en dus de wetgeving hieromtrent gelding heeft. Dit betekent o.a. dat de contractant eenvoudig van het reglement kennis kan nemen c.q. het reglement ook eenvoudig (elektronisch) toegankelijk moet zijn.
- Het contract regelmatig, bij voorkeur jaarlijks vernieuwd moet worden.

Het ISR stelt een conceptovereenkomst ter beschikking aan de aangesloten organisaties die gebruikt kan worden om de deelnemers en vrijwilligers van de organisatie contractueel te binden aan de reglementen.

Daarnaast zal de rechtspersoon de statuten moeten aanpassen. Zo zal duidelijk moeten zijn dat de tuchtcommissie en de aanklager een orgaan is van de rechtspersoon, om ervoor zorg te dragen dat deze organen besluitvormende bevoegdheid toekomen. Vanzelfsprekend wordt ook in dit geval een contract gesloten tussen het ISR en de organisatie.

De juridische risico's bijvoorbeeld in verband met mogelijke niet-ontvankelijkheid zijn in dit geval groter, omdat het contract bij een zaak moet worden overlegd en het kan zijn dat gedurende het jaar wijzigingen hebben plaatsgevonden.

